

Izajáš 6,1-8 (Trojiční neděle)

¹Toho roku, *kdy* zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vznosném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám. ²Nad ním stáli serafové: každý z nich měl po šesti křídlech, dvěma si zastíral tvář, dvěma si zakrýval nohy a dvěma se nadnášel. ³Volali jeden k druhému: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.“ ⁴Od hlasu volajícího se pohnuly podvaly prahů a dům se naplnil dýmem. ⁵I řekl jsem: „Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů.“ ⁶Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů. V ruce měl žhavý uhlík, který vzal kleštěmi z oltáře, ⁷dotkl se mých úst a řekl: „Hle, toto se dotklo tvých rtů, tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen.“ ⁸Vtom jsem uslyšel hlas Panovníka: „Koho pošlu a kdo nám půjde?“ I řekl jsem: „Hle, zde jsem, pošli mne!“

O trojím setkání podle Izajášových pamětí: 1. O setkání se svatým Bohem. 2. O setkání se sebou samým. 3. O setkání s životním úkolem.

1. Všichni byli tehdy na jednom místě. V jednom kostele. Taky ve stejné zemi a ve stejné době. Přesto ne všichni viděli stejné věci. Ne všichni viděli události stejně. Prorok Izajáš uprostřed zástupu ostatních lidí registruje skutečnost, která není zrovna každému přístupná. Co vidí? Ve zvláštním (až snovém) obraze vidí, že **nade vším**, co se děje kolem něj, **vládne Hospodin**. A vidí taky bytosti, které Bohu provolávají slávu. Vyhlašují: *Bůh je **svatý** a jeho **sláva** naplňuje **celou zemi**.*

Izajáš se setkává s Boží velikostí. Bůh přesahuje naše náboženské počínání, nedá se jím obsáhnout, snad jen z opravdu malé části - Izajáš spatří: *Do chrámu se vejde jen okraj pláště panovníka Hospodina.*

A taky zakouší Boží slávu, které je **plná země**. To je ještě exkluzivnější zkušenost. Ve světě kolem nás běžně vidíme nejrůznější věci a různě je popisujeme. Někdo s větší dávkou skepse, někdo s větší dávkou soucitu. Avšak zřídka kdy hodnotíme svět kolem nás, jako **plný Boží slávy**. Jako prostor, který v každém svém místě dokládá boží blízkost. Izajášovi je tento **výjimečný pohled** na svět v jednu chvíli dopřán. "Z Boha a skrze něho a pro něho je všecko" - popíše stejnou perspektivu pohledu na svět apoštol Pavel a dodává: "Kdo se stal Božím poradcem a kdo Bohu něco dal, že by mu tím byl Bůh zavázán?" Nic není, co by se vymklo božímu působení.

Pro většinu lidí asi těžko přijatelný pohled. Nebo jinak: po většinu **času** našeho žití nedokážeme vidět Boha **ve všem**. Těžko se hledá dobrý smysl úplně všech událostí, které nás potkávají. Nebo nám naopak většina z nich může připadat naprosto bezvýznamná. Nebýváme schopni registrovat nitky všech souvislostí, natož nitky vedoucí k Boží slávě.

2. Když někdo přijde a řekne: Bohu se nic nevymknuo z rukou... Bůh vládne nad našimi životy i nad ději kolem nás... - tak to zřejmě nezpůsobí v druhých uklidnění. Potřebujeme zpravidla nějaké konkrétnější ujištění. Člověk potřebuje **dotek**, aby si byl jist. Potřebujeme **cítit**, že jsme nezůstali sami ve svých starostech.

Co to **dělá** s člověkem, když se setká s Bohem? To není jen nějaká doplňující otázka. V jistém slova smyslu **nelze** vůbec srozumitelně mluvit o Bohu bez této otázky. Co se s námi děje - co s námi Bůh dělá? Pakliže uvěříme prorockému zvěstování, že Boží sláva naplňuje celou zemi, tak se nemůžeme nezajímat o to, co to znamená pro nás. Jak se nás to dotýká?

To jistě neznamená, že Bůh působí jen v tom, co my lidé zakoušíme. Bůh **není** vždycky jen "můj Bůh". Ne. Avšak mluvení o Bohu jako o mém Bohu se nelze v židovsko-křesťanské perspektivě vyhnout. Jak se **mě** to dotýká? Jestliže jakési bytosti pěkně nahlas poví, že Bůh svou vahou naplňuje **celou zemi**, jaký význam to má tedy pro mě? Jestliže to platí pro **všechno a všechny**. O jakém nám **známém** tlaku můžeme mluvit?

Biblického Izajáše setkání se skutečností Boží vlády nad světem vedlo nejprve k otřesu. Žádné uklidnění. Aspoň ne jako první. Neklid. Zlom. Izajáš to obrazně popisuje jako zemětřesení. Všechno se rozechvělo. Snad **nic** nezůstalo na svém místě. Setkání se svatým Bohem v jeho případě vedlo k přeskládání věcí uvnitř něho samotného. Setkat se s Bohem rovnalo se: od té chvíle **nebýt** naprosto **stejný** jako předtím.

Zároveň ho setkání s Boží slávou dovedlo k poznání sebe sama, k setkání se sebou samým. A to způsobem, který známe taky z nenáboženského světa - zkušeností, o které může svědčit i ateista. V setkání s druhým (s protějškem), v setkání v nečekaných souvislostech, člověk okouší sebe sama - svoje nitro, svoje chování, svojí kapacitu, co vydržím, co nevydržím. Setkání s Bohem se asi liší jen v **míře** závažnosti - i když těžko srovnávat. Izajáš svoji zkušenost s Bohem přirovná k zemětřesení vyššího stupně Richterovy stupnice.

Co se s ním samotným pod tímto tlakem děje, Izajáš popisuje dvěma větami. Jsem ztracený. A jsem člověk nečistých rtů. - Jsem v koncích. A nemám co říct. Dochází mu: Cokoliv říct je odsouzeno k pouhé nepřiměřenosti. Nejsem schopen vyjádřit to, co způsobuje boží blízkost.

Nejsem hoden, abys ke mně vešel... - vyjadřuje jiný člověk identickou zkušenost. *Odejdi ode mne, Pane, jsem člověk hříšný...* řekne první apoštol. *Kdo jsem já...* ptá se tváří tvář božímu tlaku Mojžíš.

Můžeme vyznat, že jsme to nejednou sami zažili, jak jsme malí v setkání s něčím neuchopitelným, čeho jsme byli svědky ve svých životech či lidí blízko nás. *Pane, nemáme, co říct...* každé naše slovo by bylo jako šahat ušpiněnými rukama na něco, co je strašně křehké. Nemáme žádné svoje vysvětlení. Najednou se nehodí začít vykládat o tom, čím vlastně vůbec nevládneme. - Takové je setkání s člověkem pod tlakem boží přítomnosti. Setkání se sebou samým.

3. Možná by někdo pověděl: Co dalšího je třeba říkat? Zůstaň u dvojice: Svatý Bůh a nečistý člověk. Vládnoucí Bůh na jedné straně, a omezený člověk na druhé straně. Bůh vysoko a člověk příliš nízko, aby viděl lidský život ve všech souvislostech. Kdo tohle rozlišení přijme, přivede ho to k pokoře před životem. Pomůže sobě a možná i druhým.

Avšak biblický svědek přidává **pokračování**. A pravděpodobně není ke škodě, jestliže tohle pokračování my lidé tak úplně nečekáme. V tom pokračování je na místě udržet kousek nesamozřejmosti. - *Co s tebou, člověče? Co s bytostí, která je v koncích a svými ústy není schopna předat cokoliv svatého?*

A přece. *Mám pro tebe, člověče, pokračování. Mám pro tebe slovo, které tvoje ústa a tvůj život posune o kus dál.* - Izajáš tohle pokračování popisuje obrazem setkání rtů a žhavého uhlíku z obětního oltáře. Dotek, který je nebeskými bytostmi vykládán jako zbavení viny a usmíření.

Když to člověk jednou zažije - že Boží slovo tohle dokáže - tak to asi nemůže nechtít zažít v životě **ještě aspoň jednou**. Zas znova. Zaslechnout slovo, které se mě takhle intenzivně dotkne. Jako když se rozžhavený uhlík dotkne rtů.

Je to možné zažít ještě jednou, Pane? Modlí se věřící člověk. Mohu ještě jednou pocítit tu léčivou bolest tvého odpuštění? Mohu ještě jednou zažít to, že i z velké krize je cesta ven? Že nový den otevírá nový obzor? Zaslechnout slovo, které se v lidských ústech mění v lék na bolest?

A po hojivé terapii přichází schopnost zaslechnout, že se po člověku taky něco chce. Ne, v tomto případě nejde o práci navíc či likvidaci obtížně naspořených sil. Nebeský hlas dává vědět: *Člověče, jsi k něčemu*. Dokonce: *Potřebuji tě. Koho pošlu, kdo půjde?* Žádná tlačení se nekoná. Spíš to zní jako: Bude vůbec někdo, kdo půjde? Kdo se nebude bát slyšet hlas volající k novému úkolu?

Trojí zkušenost víry z Izajášových pamětí:

1. Setkání s boží svrchovaností. - Viděl jsem jen odlesk jeho moci a způsobilo to zemětřesení v mém životě. Krizi závažnější než všechny prodělané krize manželské, krize pracovní, zdravotní...
2. Člověk se setkává sám se sebou - a shledává se naprosto neschopným vyslovit boží slovo - byl bych pokrytec a rouhač, říká si člověk otrávený v setkání se svatým Bohem.
3. Právě tehdy se člověk ukazuje být způsobilým k tomu, aby znova pocítil boží dotek v plnosti jeho žaru. Boží slovo jako uhlík na rtech. A dozvídá se: *Ještě jsi k něčemu - k něčemu důležitému. Volám tě na cestu. Počítám s tebou.*